

Torstai 8. heinäkuuta 2021

P9_TA(2021)0358

Makrotaloudellisten lainsäädäntöpuitteiden uudelleentarkastelu

Euroopan parlamentin päätöslauselma 8. heinäkuuta 2021 makrotaloudellisten lainsäädäntöpuitteiden uudelleentarkastelusta Euroopan reaalityönteon kohdistuvien vaikutusten sekä päätöksenteon avoimuuden ja demokraattisen vastuuvollisuuden parantamiseksi (2020/2075(INI))

(2022/C 99/21)

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon Roomassa vuonna 1957 allekirjoitetun Euroopan talousyhteisön perustamissopimuksen,
- ottaa huomioon Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 2 artiklan,
- ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT), erityisesti sen 121, 122, 126 ja 136 artiklan sekä pöytäkirjan N:o 12,
- ottaa huomioon 20. lokakuuta 2010 antamansa päätöslauselman rahoitus-, talous- ja sosiaalikiisistä: suositukset toteutettaviksi toimenpiteiksi ja aloitteiksi (välimietintö)⁽¹⁾ sekä 6. heinäkuuta 2011 antamansa päätöslauselman rahoitus-, talous- ja sosiaalikiisistä: suositukset toteutettaviksi toimenpiteiksi ja aloitteiksi⁽²⁾,
- ottaa huomioon jäsenvaltioiden julkisen talouden kehyksiä koskevista vaatimuksista 8. marraskuuta 2011 annetun neuvoston direktiivin 2011/85/EU⁽³⁾,
- ottaa huomioon julkisen talouden valvonnan tehokkaasta täytäntöönpanosta euroalueella 16. marraskuuta 2011 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1173/2011⁽⁴⁾,
- ottaa huomioon täytäntöönpanotoimista liiallisen makrotalouden epätasapainon korjaamiseksi euroalueella 16. marraskuuta 2011 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1174/2011⁽⁵⁾,
- ottaa huomioon julkisyhteisöjen rahoitusaseman valvonnan sekä talouspolitiikan valvonnan ja koordinoinnin tehostamisesta annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1466/97 muuttamisesta 16. marraskuuta 2011 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1175/2011⁽⁶⁾,
- ottaa huomioon makrotalouden epätasapainon ennalta ehkäisemisestä ja korjaamisesta 16. marraskuuta 2011 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1176/2011⁽⁷⁾,
- ottaa huomioon liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn täytäntöönpanon nopeuttamisesta ja selkeyttämisestä annetun asetuksen (EY) N:o 1467/97 muuttamisesta 8. marraskuuta 2011 annetun neuvoston asetuksen (EU) N:o 1177/2011⁽⁸⁾,
- ottaa huomioon rahoitusvakautensa osalta vakavissa vaikeuksissa olevien tai vakavien vaikeuksien uhasta kärsivien euroalueen jäsenvaltioiden talouden ja julkisen talouden valvonnan tiukentamisesta 21. toukokuuta 2013 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 472/2013⁽⁹⁾,

⁽¹⁾ EUVL C 70 E, 8.3.2012, s. 19.

⁽²⁾ EUVL C 33 E, 5.2.2013, s. 140.

⁽³⁾ EUVL L 306, 23.11.2011, s. 41.

⁽⁴⁾ EUVL L 306, 23.11.2011, s. 1.

⁽⁵⁾ EUVL L 306, 23.11.2011, s. 8.

⁽⁶⁾ EUVL L 306, 23.11.2011, s. 12.

⁽⁷⁾ EUVL L 306, 23.11.2011, s. 25.

⁽⁸⁾ EUVL L 306, 23.11.2011, s. 33.

⁽⁹⁾ EUVL L 140, 27.5.2013, s. 1.

Torstai 8. heinäkuuta 2021

- ottaa huomioon alustavien talousarviosuunnitelmien seuranta ja arviointia sekä euroalueen jäsenvaltioiden liiallisen alijäämän tilanteen korjaamisen varmistamista koskevista yhteisistä säännöksistä 21. toukokuuta 2013 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 473/2013 ⁽¹⁰⁾,
- ottaa huomioon 24. kesäkuuta 2015 antamansa päätöslauselman talouden ohjausjärjestelmän uudelleentarkastelusta: tilannekatsaus ja haasteet ⁽¹¹⁾,
- ottaa huomioon 10. helmikuuta 2015 annetun komission tiedonannon Vakaus- ja kasvusopimukseen sisältyvän jouston mahdollisimman tehokkaasta hyödyntämisestä (COM(2015)0012/2),
- ottaa huomioon 5. joulukuuta 2012 annetun neljän puheenjohtajan kertomuksen ”Kohti todellista talous- ja rahaliittoa”, 22. kesäkuuta 2015 annetun viiden puheenjohtajan kertomuksen Euroopan talous- ja rahaliiton viimeistelystä, 1. maaliskuuta 2017 annetun komission valkoisen kirjan Euroopan tulevaisuudesta ja 31. toukokuuta 2017 annetun komission pohdinta-asiakirjan talous- ja rahaliiton syventämisestä,
- ottaa huomioon Euroopan tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomuksen nro 3/2018 ”Makrotalouden epätasapainoa koskevan menettelyn (MIP) tarkastus”,
- ottaa huomioon 11. joulukuuta 2019 annetun komission tiedonannon Euroopan vihreän kehityksen ohjelmasta (COM(2019)0640),
- ottaa huomioon 15. tammikuuta 2020 antamansa päätöslauselman Euroopan vihreän kehityksen ohjelmasta ⁽¹²⁾,
- ottaa huomioon 5. helmikuuta 2020 annetun komission tiedonannon talouden ohjausjärjestelmän uudelleentarkastelusta (COM(2020)0055),
- ottaa huomioon 13. maaliskuuta 2020 annetun komission tiedonannon koordinoituista taloudellisista toimista covid-19-epidemian vaikutusten lieventämiseksi (COM(2020)0112),
- ottaa huomioon 20. maaliskuuta 2020 annetun komission tiedonannon vakaus- ja kasvusopimuksen yleisen poikkeuslausekkeen aktivoimisesta (COM(2020)0123),
- ottaa huomioon 27. toukokuuta 2020 annetun komission tiedonannon ”Euroopan h-hetki: korjaamalla ja kehittämällä parempaa seuraavalle sukupolvelle” (COM(2020)0456),
- ottaa huomioon 27. toukokuuta 2020 annetun komission tiedonannon EU:n talousarviosta Euroopan elpymissuunnitelman moottorina (COM(2020)0442),
- ottaa huomioon 28. toukokuuta 2020 annetun komission ehdotuksen neuvoston asetukseksi Euroopan unionin elpymisvälineen perustamisesta covid-19-pandemian jälkeisen elpymisen tukemiseksi (COM(2020)0441),
- ottaa huomioon kestävä sijoittamista helpottavasta kehiksestä ja asetuksen (EU) 2019/2088 muuttamisesta 18. kesäkuuta 2020 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2020/852 ⁽¹³⁾,
- ottaa huomioon Euroopan tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomuksen nro 16/2020 ”Talouspolitiikan eurooppalainen ohjausjakso – maakohtaisissa suosituksissa käsitellään tärkeitä kysymyksiä, mutta suosituksia ei toteuteta riittävän hyvin”,
- ottaa huomioon 11. syyskuuta 2019 päivätyn Euroopan finanssipoliittisen komitean (EFB) EU:n finanssipoliittisia sääntöjä koskevan arvion, jossa pääpaino oli talouspolitiikan ohjauspakettia (six-pack) ja budjettikuripakettia (two-pack) koskevassa lainsäädännössä, 29. lokakuuta 2019 annetun EFB:n vuosikertomuksen, 24. maaliskuuta 2020 annetun EFB:n lausuman covid-19-pandemiasta, 1. heinäkuuta 2020 päivätyn EFB:n arvion euroalueelle sopivasta finanssipoliittikan vityksestä vuonna 2021 sekä 20. lokakuuta 2020 annetun EFB:n vuosikertomuksen 2020,

⁽¹⁰⁾ EUVL L 140, 27.5.2013, s. 11.

⁽¹¹⁾ EUVL C 407, 4.11.2016, s. 86.

⁽¹²⁾ Hyväksytyt tekstit, P9_TA(2020)0005.

⁽¹³⁾ EUVL L 198, 22.6.2020, s. 13.

Torstai 8. heinäkuuta 2021

- ottaa huomioon 11. joulukuuta 2020 annetut Eurooppa-neuvoston päätelmät monivuotisesta rahoituskehyksestä sekä Next Generation EU -elpymisvälineestä, covid-19-pandemiasta, ilmastonmuutoksesta, turvallisuudesta ja ulkosuhteista,
- ottaa huomioon 16. joulukuuta 2020 tehdyn toimielinten välisen sopimuksen talousarviota koskevasta kurinalaisuudesta, talousarvioyhteistyöstä ja moitteettomasta varainhoidosta sekä uusista omista varoista, mukaan lukien uusien omien varojen käyttöönottoa koskeva etenemissuunnitelma ⁽¹⁴⁾,
- ottaa huomioon 17. huhtikuuta 2020 antamansa päätöslauselman EU:n yhteensovitetuista toimista covid-19-pandemian ja sen seurausten torjumiseksi ⁽¹⁵⁾,
- ottaa huomioon 15. toukokuuta 2020 antamansa päätöslauselman uudesta monivuotisesta rahoituskehyksestä, omista varoista ja elvytysuunnitelmasta ⁽¹⁶⁾,
- ottaa huomioon eurooppalaisen hätätilasta aiheutuvien työttömyysriskien lieventämisen tilapäisen tukivälineen (SURE) perustamisesta covid-19:n leviämisen seurauksena 19. toukokuuta 2020 annetun neuvoston asetuksen (EU) 2020/672 ⁽¹⁷⁾,
- ottaa huomioon 21. heinäkuuta 2020 annetut Eurooppa-neuvoston päätelmät,
- ottaa huomioon 23. heinäkuuta 2020 antamansa päätöslauselman Eurooppa-neuvoston 17.–21. heinäkuuta 2020 pidetyn ylimääräisen kokouksen päätelmistä ⁽¹⁸⁾,
- ottaa huomioon 17. syyskuuta 2020 annetun komission tiedonannon vuotuisesta kestävästä kasvun strategiasta 2021 (COM(2020)0575),
- ottaa huomioon 16. syyskuuta 2020 vahvistamansa kannan esitykseen neuvoston päätökseksi Euroopan unionin omien varojen järjestelmästä ⁽¹⁹⁾,
- ottaa huomioon 13. marraskuuta 2020 antamansa päätöslauselman Kestävä Eurooppa -investointiohjelmasta – miten vihreän kehityksen ohjelma rahoitetaan ⁽²⁰⁾,
- ottaa huomioon elpymis- ja palautumistukivälineen perustamisesta 12. helmikuuta 2021 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/241 ⁽²¹⁾,
- ottaa huomioon komission helmikuussa 2021 antaman EU:n talven 2021 talousennusteen (Institutional Paper 144),
- ottaa huomioon 3. maaliskuuta 2021 annetun komission tiedonannon ”Vuosi covid-19-pandemian alkamisesta – finanssipoliittiset toimet” (COM(2021)0105),
- ottaa huomioon 5. helmikuuta 2020 annetun komission tiedonannon ”Talouden ohjausjärjestelmän uudelleentarkastelu – Kertomus asetusten (EU) N:o 1173/2011, 1174/2011, 1175/2011, 1176/2011, 1177/2011, 472/2013 ja 473/2013 soveltamisesta ja neuvoston direktiivin 2011/85/EU asianmukaisuudesta” (COM(2020)0055),
- ottaa huomioon komission toukokuussa 2021 antaman EU:n kevään 2021 talousennusteen (Institutional Paper 149),
- ottaa huomioon 2. kesäkuuta 2021 annetun komission tiedonannon ”Talouspolitiikan koordinointi vuonna 2021: voitetaan covid-19, tuetaan elpymistä ja ajanmukaistetaan taloutemme” (COM(2021)0500),
- ottaa huomioon talous- ja raha-asioiden valiokunnan mietinnön ja perussopimus-, työjärjestys- ja toimielinasioiden valiokunnan lausunnon (A9-0212/2021),
- ottaa huomioon työjärjestyksen 54 artiklan,

⁽¹⁴⁾ EUVL L 433 I, 22.12.2020, s. 28.

⁽¹⁵⁾ Hyväksytyt tekstit, P9_TA(2020)0054.

⁽¹⁶⁾ Hyväksytyt tekstit, P9_TA(2020)0124.

⁽¹⁷⁾ EUVL L 159, 20.5.2020, s. 1.

⁽¹⁸⁾ Hyväksytyt tekstit, P9_TA(2020)0206.

⁽¹⁹⁾ Hyväksytyt tekstit, P9_TA(2020)0220.

⁽²⁰⁾ Hyväksytyt tekstit, P9_TA(2020)0305.

⁽²¹⁾ EUVL L 57, 18.2.2021, s. 17.

Torstai 8. heinäkuuta 2021

- A. toteaa, että viimeksi kuluneiden 30 vuoden aikana talouden ohjausjärjestelmään on tehty useita muutoksia, joilla on puututtu sen suunnittelun ja täytäntöönpanon puutteisiin ja pyritty mukauttamaan sitä talouden uusiin haasteisiin;
- B. toteaa, että nykyisessä ohjausjärjestelmässä on käsitteellisiä ja käytännön puutteita, jotka johtavat liian monimutkaiseen sääntöihin, heikkoon täytäntöönpanoon, vähäiseen omavastuullisuuteen ja sellaisiin kannustimien puutteeseen, joilla edistettäisiin symmetrisen, suhdanteita tasaavan politiikan harjoittamista; ottaa huomioon, että nykyisellä kehyksellä ei ole onnistuttu vähentämään EU:n sisäisiä eroja eikä suojelemaan tai lisäämään kasvua edistäviä julkisia investointeja;
- C. toteaa, että maailmanlaajuisen rahoituskriisin jälkeen tehdyissä talous- ja rahaliiton peräkkäisissä uudistuksissa keskityttiin riskien vähentämiseen mutta niissä ei otettu käyttöön riskinjakoa koskevia elementtejä;
- D. toteaa, ettei makrotalouden sopeutusohjelmiin liittynyt kansallista omavastuullisuutta ja niillä oli pitkäaikaisia kielteisiä vaikutuksia niitä toteuttaneiden maiden yhteiskuntarakenteeseen;
- E. ottaa huomioon, että komissio antoi vuonna 2015 ohjeita vakaus- ja kasvusopimuksen sääntöjen joustavuuden hyödyntämisestä parhaalla mahdollisella tavalla, jotta voitaisiin vahvistaa rakenneuudistusten, investointien ja finanssipoliittisen vastuun välistä yhteyttä;
- F. ottaa huomioon, että Euroopan unionilla on edessään monia pitkän aikavälin haasteita: kansanterveyskriisi, ilmastokriisi ja julkiseen infrastruktuuriin tehtävien investointien puute, jotka pahentavat sosioekonomisia eroja;
- G. toteaa, että vihreän ja digitaalisen siirtymän haaste edellyttää enemmän julkisia investointeja mutta nykyinen finanssipoliittinen kehys haittaa niiden tekemistä; toteaa, että historiallisen alhaisesta korkotasosta huolimatta sekä julkisen että yksityisen sektorin investoinnit olivat jo ennen kriisiä riittämättömiä;
- H. toteaa, että julkisia bruttoinvestointeja leikattiin rahoituskriisin ja valtionvelkakriisin vuoksi ja että monissa jäsenvaltioissa julkisten investointien nettomäärä on jopa negatiivinen, mikä on osoitus siitä, että nykyinen finanssipoliittinen kehys johtaa liian supistaviin vakauttamistoimenpiteisiin ja edistää julkisten investointien vähenemistä julkisen talouden vakauttamisen aikana;
- I. toteaa, että investointien rahoituksessa on merkittäviä vajeita, jotka olisi korjattava: 470 miljardia euroa vuodessa vuoteen 2030 asti EU:n ympäristötavoitteiden saavuttamiseksi⁽²²⁾, 142 miljardia euroa vuodessa sosiaaliseen infrastruktuuriin, kuten sairaaloihin tai kouluihin⁽²³⁾, ja 190 miljardia euroa vuodessa julkisen pääomavarannon vakauttamiseksi⁽²⁴⁾;
- J. ottaa huomioon, että pandemian alussa julkisen velan taso oli korkea ja että ennennäkemätön talouden taantuma, pandemian johdosta toteutetut ennennäkemättömät kansalliset finanssipoliittiset toimenpiteet ja tarve tukea kestäväää ja osallistavaa elpymistä vaikuttavat julkiseen talouteen ja nostavat EU:n velan suhteessa BKT:hen uuteen huippuun, joka on yli 100 prosenttia BKT:stä;
- K. toteaa, että ympäristökestävyys⁽²⁵⁾ ja sosiaalinen kestävyys ovat yhteydessä julkisen talouden pitkän aikavälin kestävyden riskeihin;
- L. toteaa, että pandemia aiheuttaa ennennäkemättömän ulkosyntyisen häiriötilan, jolla on suuria epäsymmetrisiä vaikutuksia ja joka vaikuttaa kielteisesti EU:n talousnäkyymiin ja kasvattaa jäsenvaltioiden välisiä eroja;

⁽²²⁾ Komissio, SWD(2020)0098, Identifying Europe's recovery needs, 27.5.2020, s. 14–16.

⁽²³⁾ Tämä arvio kattaa vain terveydenhoidon ja pitkäaikaishoidon (70 miljardia euroa), koulutuksen ja elinikäisen oppimisen (15 miljardia euroa) sekä kohtuuhintaisen asumisen (57 miljardia euroa). Lähde: Fransen, L., Bufalo, G., Reviglio, E., "Boosting Investment in Social Infrastructure in Europe – Report of the High-Level Task Force on Financing Social Infrastructure in Europe", 2018, s. 116.

⁽²⁴⁾ Komissio, SWD(2020)0098, Identifying Europe's recovery needs, 27.5.2020, s. 18–20.

⁽²⁵⁾ Äärimmäiset katastrofit yleensä alentavat talouden tuotosta (Botzen, Deschenes ja Sanders, 2019). IMF:n ennusteiden mukaan suurilla säähän liittyvillä katastrofeilla voi olla kielteinen vaikutus henkeä kohti laskettuun reaaliiseen BKT:hen ja maat, joilla on paremmat valmiudet kohdata suuria luonnonkatastrofeja, voivat lieventää vaikutusta helpommin.

Torstai 8. heinäkuuta 2021

- M. toteaa, että pandemia on vahvistanut ennestään olemassa olevaa eriarvoisuutta ja köyhyyttä ja osoittanut Euroopan sosiaalisen mallin ja sen nykyisten sosiaalisten turvaverkkojen tärkeyden;
- N. toteaa, että taloussuunnusteissa ⁽²⁶⁾, ⁽²⁷⁾ Eurooppaan ennakoidaan eritahtista, epätäydellistä ja epätasaista elpymistä; ottaa huomioon, että rokotteiden käyttöönotto nopeutuu ja että on olemassa huomattava riski, että maiden, talouden alojen ja yhteiskuntaryhmien välille syntyy eroja ja niiden välinen eriarvoisuus pahenee ja että tämä koskee etenkin nuoria työntekijöitä, naisia ja matalan osaamistason työntekijöitä;
- O. ottaa huomioon, että tiettyjen jäsenvaltioiden talouksiin kohdistuu edelleen pitkän aikavälin riskejä ja että siksi tuen peruuttamista olisi täydennettävä toimenpiteillä, joilla helpotetaan työpaikkojen luomista ja uudelleenkehittämistä erityisesti uudelleenkoulutusta ja taitojen kehittämistä koskevien ohjelmien avulla sekä tarvittaessa toimeentulotuella;
- P. ottaa huomioon, että geopolittiset riskit saattavat vaikuttaa valtionvelan kestävyYTEEN;
- Q. ottaa huomioon, että harkinnanvaraisen finanssipolitiittisen tuen koko ja koostumus vaihtelivat eri jäsenvaltioissa siten, että julkisen talouden liikkumavaran ja politiikkatoimien laajuuden välillä oli selvä positiivinen korrelaatio, mikä on johtanut epäsymmetrisiin toimiin ja saattaa myös aiheuttaa riskin, että sisämarkkinoille syntyy epätasapuolet toimintaedellytykset, ja eriyttää entisestään elpymisen vauhtia;
- R. toteaa, että EU:n kriisitoiminta ⁽²⁸⁾ on vahvistanut talous- ja rahaliittoa ja onnistunut toistaiseksi luomaan luottamusta ja siten hillitsemään rahoitusmarkkinoiden epävakautta; korostaa tässä yhteydessä EU:n joukkovelkakirjojen liikkeeseenlaskun merkitystä;
- S. ottaa huomioon, että komissio käynnisti vuonna 2020 julkisen kuulemisen talouden ohjausjärjestelmän vaikuttavuuden tarkastelemiseksi uudelleen, mutta se keskeytettiin covid-19-pandemian puhkeamisen vuoksi;
1. kehottaa komissiota käynnistämään uudelleen julkisen keskustelun EU:n talouden ohjausjärjestelmän uudelleentarkastelusta ja antamaan uudelleentarkastelun perusteella kattavia tulevaisuuteen suuntautuvia lainsäädäntöehdotuksia; ottaa huomioon, että talouden ohjausjärjestelmän uudelleentarkastelu keskeytettiin pandemian vuoksi;

Kestävää ja osallistavaa elpymistä tukeva finanssipolitiikka

2. suhtautuu myönteisesti vakaus- ja kasvusopimuksen yleisen poikkeuslausekkeen käyttöönottoon ja pitää sitä täysin perusteltua pandemian taloudellisten ja sosiaalisten vaikutusten vuoksi; panee merkille, että yleisellä poikkeuslausekkeella ei keskeytetä vakaus- ja kasvusopimuksen menettelyjä, ja toteaa, että se antaa komissiolle ja neuvostolle mahdollisuuden toteuttaa tarvittavia politiikan koordinoitavien toimenpiteiden sopimuksen puitteissa ja poiketa tavallisesti sovellettavista talousarviota koskevista vaatimuksista; korostaa, että yleinen poikkeuslauseke on antanut jäsenvaltioille mahdollisuuden toteuttaa hyvin mittavia meno- ja tulopuolen toimenpiteitä pandemian taloudellisten ja sosiaalisten vaikutusten minimoimiseksi ja että finanssipolitiittisesta tuesta olisi luovuttava asteittain, jotta voidaan tukea jäsenvaltioiden pyrkimyksiä pitää yllä elpymistä ja vahvistaa taloudellista ja sosiaalista palautumiskykyä; panee merkille talouden nykyisen ohjausjärjestelmän joustomahdollisuudet reagoitaessa koordinoitusti covid-19-kriisiin;
3. suhtautuu myönteisesti 3. maaliskuuta 2021 annettuun komission tiedonantoon, jossa esitetään yleisen poikkeuslausekkeen soveltamisen lopettamiseen tai jatkamiseen liittyviä näkökohtia; toteaa, että ensisijaisesti määrällisiin kriteereihin perustuva kokonaisarvio talouden tilasta olisi otettava huomioon; on yhtä mieltä siitä, että keskeisenä kriteerinä olisi oltava EU:n tai euroalueen talouden toimeliaisuuden taso verrattuna kriisiä edeltäneeseen tasoon; korostaa tässä yhteydessä kuitenkin terveys-, sosiaali- ja taloustilanteen kehityksen merkitystä koko EU:n ja euroalueen taloudessa; suhtautuu myönteisesti talouspolitiikan koordinoimista annettuun komission tiedonantoon, jossa todetaan, että vakaus- ja kasvusopimuksen yleistä poikkeuslauseketta sovelletaan edelleen vuonna 2022 ja sen soveltaminen on tarkoitus lopettaa vuodesta 2023 alkaen;

⁽²⁶⁾ Komission kevään 2021 taloussuunnusteiden mukaan EU:n BKT supistui 6,1 prosenttia ja euroalueen BKT 6,6 prosenttia vuonna 2020. BKT:n kasvun ennustetaan elpyvän lyhyellä aikavälillä hitaasti: 4,2 prosenttia vuonna 2021 ja 4,4 prosenttia vuonna 2022 EU:ssa ja 4,3 prosenttia vuonna 2021 ja 4,4 prosenttia vuonna 2022 euroalueella.

⁽²⁷⁾ World Economic Outlook: Managing Divergent Recoveries, IMF (huhtikuu 2021).

⁽²⁸⁾ Erityisesti elpymispaketti ja SURE-tukiväline.

Torstai 8. heinäkuuta 2021

4. ottaa huomioon, että talouden ohjausjärjestelmää tarkistetaan haastavassa tilanteessa, jossa korot ovat alhaiset ja velkaantuminen ennennäkemätöntä ja johon liittyy EU:n velalla rahoittama avustuksista ja lainoista koostuva suuri julkisen talouden elpymispaketti;
5. pitää EU:n talouden ohjausjärjestelmän uudelleentarkastelua välttämättömänä; on yhtä mieltä EFB:n kanssa siitä, että mieluiten yleisen poikkeuslausekkeen soveltamisen lopettamista on tärkeää laatia selkeä etenemissuunnitelma kohti tarkistettua finanssipoliittista kehystä;
6. on tietoinen siitä, että yleisen poikkeuslausekkeen soveltamisen lopettamisen jälkeen uudelleentarkastelun käynnistäminen uudelleen on vaikeampaa ja kiistanalaisempaa ja aiheuttaa erimielisyyksiä; katsoo siksi, että talouden ohjausjärjestelmän uudelleentarkastelua olisi pohdittava ennen mahdollista paluuta finanssipoliittikan sääntöihin;
7. toteaa, että nykytilanteessa nykyisen finanssipoliittisen kehyksen ja erityisesti sopeuttamisurien noudattaminen johtaisi liian nopeaan velan vähentämiseen, joka saattaisi vaarantaa talouksien elpymiskehityksen ja mahdollisesti heikentää jäsenvaltioiden sitoutumista sääntöjen noudattamiseen;
8. kehottaa komissiota antamaan jäsenvaltioille selkeitä finanssipoliittisia suuntaviivoja yleisen poikkeuslausekkeen soveltamisen aikana, jotta voidaan saavuttaa maltillisella tasolla olevat julkisen talouden rahoitusasemat ja varmistaa julkisen talouden kestävyys keskipitkällä aikavälillä; katsoo, että yleisen poikkeuslausekkeen soveltamisen lopettamisen jälkeen, kun tarkistettua kehystä ei ole vielä otettu käyttöön, olisi käytettävä maakohtaisesti kaikkia nykyisen talouden ohjausjärjestelmän tarjoamia joustomahdollisuuksia, kuten epätavallista tapahtumaa koskevaa lauseketta, jotta voidaan estää julkisen talouden enneaikainen vakauttaminen ja rajoittaa pitkäaikaisten vaikutusten riskejä;
9. katsoo, että talouden indikaattoreita ja sopeuttamisuria on käytettävä varovaisesti, ja kehottaa siksi tarkistamaan vakaus- ja kasvusopimuksen käsikirjaa ja käytännesääntöjä; korostaa, että finanssipoliittikan ohjauksessa olisi vältettävä myötäsykliä taivumuksia, edistettävä ylöspäin tapahtuvaa lähentymistä, vahvistettava kestävää, osallistavaa, vihreää ja digitaalista elpymistä edistämällä Euroopan vihreän kehityksen ohjelmaa ja Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin täytäntöönpanoa, otettava huomioon jäsenvaltioiden toisistaan poikkeavat tilanteet ja torjuttava makrotalouden epätasapainoa;
10. katsoo, että Next Generation EU -elpymisvälineen lainat olisi kirjattava valtionvelkana; kehottaa komissiota käsittelemään vakaus- ja kasvusopimuksen täytäntöönpanoa koskevien suuntaviivojen päivityksissä elpymisvälineen lainoilla rahoitettavia menoja samalla tavoin kuin Euroopan strategisten investointien rahaston (ESIR) menoja joustoja koskevan komission tiedonannon yhteydessä;
11. kehottaa jatkamaan elvyttävää finanssipoliittikan viritystä niin kauan kuin se on tarpeen, jotta voidaan tukea covid-19-pandemiasta elpymistä ja edistää muutoksia, joilla talouksista tehdään vihreämpiä, digitaalisempia ja osallistavia, ja varmistamaan samalla julkisen talouden kestävyuden keskipitkällä aikavälillä; varoittaa lopettamasta tukea enneaikaisesti ja on yhtä mieltä komission suosituksesta, jonka mukaan finanssipoliittikan olisi oltava edelleen ketterää ja sitä olisi tarpeen mukaan mukautettava tilanteen kehittymiseen; katsoo, että elpymisen edetessä finanssipoliittisista tukitoimenpiteistä olisi tultava kohdennettuja; tukee toimia, jotka on räätälöity pandemiatilanteen, talouden elpymisen etenemisen ja maiden yksilöllisten olosuhteiden mukaan;
12. kehottaa komissiota varmistamaan, että jäsenvaltiot laativat uskottavat strategiat kriisiin liittyvien toimenpiteiden lopettamiseksi sulkematta pois tulevien finanssipoliittisten kehityskulkujen mahdollisuutta;
13. panee merkille pandemian aiheuttamat pitkän aikavälin vaikutukset pääomanmuodostuksessa ja työmarkkinoilla ja toteaa, että ne voivat hidastaa taloutta; korostaa, että elpyminen jatkuu todennäköisesti epätasaisena ja että finanssipoliittikalla olisi rajoitettava pitkäaikaisia kielteisiä vaikutuksia ja vähennettävä eriarvoisuutta tukemalla niitä talouden ja yhteiskunnan osia, joissa eriytymisen riski on muita suurempi;
14. kehottaa jäsenvaltioita sisällyttämään laadukkaasti finanssipoliittisen tuen uskottaviin keskipitkän aikavälin kehyksiin ja laatimaan vanikkoja keskipitkän aikavälin finanssipoliittikan suunnitelmia sen varmistamiseksi, että kun elvyttävät finanssipoliittiset toimet ovat tarpeen, niitä tuetaan kasvua edistävillä ja osallistavilla toimenpiteillä, ja varmistamaan finanssipoliittikan suhdanteita tasoittavan roolin ottaen huomioon, että finanssipoliittiset hätätoimenpiteet ovat väliaikaisia, rajoitettuja ja kohdennettuja, jotta varmistetaan julkisen talouden kestävyys keskipitkällä aikavälillä; kehottaa jäsenvaltioita

Torstai 8. heinäkuuta 2021

tarvittaessa tarkkailemaan julkisen talouden riskejä, etenkin ehdollisia velkoja; muistuttaa, että kestävyteen liittyvien julkisen talouden riskien seuraaminen on yhä tärkeämpää; toteaa, että tällaiset hyvät julkisen varainhoidon käytännöt parantaisivat avoimuutta ja vastuuvollisuutta;

15. suhtautuu myönteisesti unionin toimielinten ja jäsenvaltioiden välittämiin ja koordinoituihin talouspoliittisiin toimiin, joilla pyritään välttämään yritysten maksukyvyttömyystapausten ja työttömyyden jyrkkä lisääntyminen; suosittelee, että yleisempi tuki korvataan asteittain kohdennetummilla järjestelmillä yritysten ahdingon ja pitkäaikaisten vaikutusten riskin rajoittamiseksi; suosittelee Euroopan vihreän kehityksen ohjelmaa ja digitaalistrategia huomioon ottaen julkisen tuen keskittämistä vain yrityksiin, jotka ovat pitkällä aikavälillä elinkelpoisia;

16. toteaa, että jäsenvaltioiden tasolla finanssipolitiikan viritys ja makrotaloudellinen tilanne ovat monissa tapauksissa edistäneet sekä hyvinä että huonoina aikoina myötäsykkistä finanssipolitiikkaa, jolloin toisina aikoina ei ole muodostunut riittäviä puskureita eikä toisina aikoina ole käytetty julkisen talouden liikkumavaraa riittävästi; panee lisäksi merkille, että jäsenvaltioiden finanssipoliittinen liikkumavara korreloi positiivisesti niiden kykyyn ottaa käyttöön finanssipoliittisia elvytyspaketteja paljon nopeammin ja ilman siihen liittyviä lainakustannuksia, mikä on auttanut lieventämään pandemian kielteisiä sosioekonomisia vaikutuksia;

17. korostaa finanssipolitiikan roolin merkitystä yhtäältä siinä, että jäsenvaltiot voivat tasavertaisesti varmistaa kestävän, vihreän, digitaalisen ja osallistavan elpymisen, ja toisaalta siinä, että ne voivat varmistaa finanssipolitiikan ja valtionvelan kestävyuden pitkällä aikavälillä;

18. katsoo, että yhteinen eurooppalainen finanssipoliittinen reaktio (Next Generation EU -elpymisväline) on ratkaisevan tärkeä elpymisen kannalta; kehottaa käyttämään elpymisvälineestä saatavia varoja nopeasti ja vaikuttavasti noudattaen täysimääräisesti sovittuja kriteerejä ja toteaa, että tällä on tärkeä rooli talouden kestävän ja osallistavan elpymisen tukemisessa ja tuottavuuden ja investointien parantamisessa kaikkialla EU:ssa;

Makrotaloudellisten lainsäädäntöpuitteiden uudelleentarkastelu

19. korostaa raha- ja finanssipolitiikan luontaista vuorovaikutusta kunnioittaen täysin EKP:n toimeksiantoa, sen riippumattomuutta ja sen demokraattisen legitimitetin suojaamista; panee merkille, että kummankin politiikan asianmukainen ja vastuullinen rakenne on auttanut menestyksekkäästi tarjoamaan talouksille tarvittavaa tukea covid-19-pandemian jälkeisessä tilanteessa siten, että rahapolitiikalla pidetään yllä suotuisia rahoitusoloja ja finanssipolitiikalla tuetaan yrityksiä, työntekijöitä ja ihmisiä, mikä osoittaa näiden politiikkojen valmiuden vastata kriisiin; katsoo, että finanssipolitiikan ennen aikaista lopettamista olisi myös vältettävä, jotta ei heikennetä elpymisohjelman elvyttävää vaikutusta;

20. korostaa, että viime vuosina ja kriisien aikana rahapolitiikka on ollut pääosin vastuussa vakauttamisesta; toteaa pandemian aiheuttaman kriisin osoittaneen, että vakauttaminen ei voi olla yksin rahapolitiikan vastuulla ja että finanssipolitiikalla olisi oltava vahvempi rooli; toteaa, että tämänhetkiset rahapolitiittiset olosuhteet ovat kasvua tukevat ja tukevat talouden elpymistä kriisissä, mutta varoittaa tukeutumasta liikaa rahapolitiikan kasvua tukevaan viritukseen ja valtionvelan erittäin alhaisiin kustannuksiin;

21. korostaa, että kansallisilla finanssipolitiikoilla on yhdessä unionin politiikkojen kanssa tärkeä rooli Euroopan unionin sitoumusten ja vastuiden täyttämässä maailmanlaajuisessa taistelussa ilmastonmuutosta vastaan;

22. korostaa, että rakenteelliset tekijät, kuten ikääntyminen, säästöjen lisääntyminen, alhainen inflaatio, investointihaluukkuus ja tuottavuuden hiipuminen, voivat pitää reaalikorot alhaisina keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä; katsoo, että makrotalouspolitiikalla olisi puututtava pitkän hitaan talouskasvun ajanjakson riskin taustalla oleviin tekijöihin kestävien, kasvua ja tuottavuutta lisäävien, tasapainoisten ja sosiaalisesti oikeudenmukaisten uudistusten avulla; muistuttaa, että pitkän hitaan talouskasvun ajanjaksolle on tyypillistä muun muassa työvoiman väheneminen, alhainen kysyntä, liiallinen säästäminen ja vähäiset investoinnit;

23. korostaa tarvetta olla valmiina vähemmän myönteisiin skenaarioihin; toteaa, että covid-19-pandemian aiheuttaman häiriön vaikutukset ovat lisänneet säästämistä ja että jotkin investointivalinnat ovat viivästyneet; huomauttaa, että kun rajoituksia lievennetään ja talous elpyy, korot saattavat nousta korkeampien inflaatio-odotusten vuoksi; korostaa, että on tärkeää edistää julkisia ja yksityisiä investointeja lisäpääoman vapauttamiseksi erityisesti EU:n elpymisen yhteydessä;

Torstai 8. heinäkuuta 2021

korostaa, että kasvun kannalta tärkeää ei ole ainoastaan investointien määrä vaan myös investointiohjelmien rakenne, laatu ja täytäntöönpano; toteaa, että viime kriisin aikana investoinnit vähenivät merkittävästi, ja korostaa talouden elpymisen merkitystä investointien kannattavuuden lisäämiseksi;

24. pitää asianmukaista ja uskottavaa talouden ohjausjärjestelmää välttämättömänä edellytyksenä kestäväille finanssipolitiikalle ja velka- ja alijäämäkehitykselle, jolla varmistetaan uskottavat velan vähentämisenäkymät edistämällä pitkän aikavälin kestävä ja osallistava kasvua ja varmistamalla samalla suotuisat rahoitusolot etenkin pitkällä aikavälillä; katsoo lisäksi, että järjestelmään olisi sisällytettävä tekijöitä, joilla vältetään myötäsyyllistä politiikkaa ja luodaan hyvinä aikoina riittävästi puskureita, jotta voidaan tarvittaessa toteuttaa lyhyen aikavälin makrotalouden vakautusjärjestely ja varmistaa parempi ja avoimempi ohjaus, joka puolestaan tekee taloudesta ihmisten hyväksi toimivan;

Kattava valtionvelan kestävyysanalyysi

25. panee merkille, että valtionvelan tasot ovat nousseet huomattavasti ja euroalueen yhteenlaskettu julkisen talouden velkasuhde on jo lähes 102 prosenttia ja sen ennustetaan nousevan edelleen vuosina 2021 ja 2022 ja että jotkut jäsenvaltiot ovat jo huomattavan velkaantuneita; toteaa, että olosuhteet ovat muuttuneet Maastrichtin kriteerien määrittelyn jälkeen; korostaa siksi, että talouden ohjausjärjestelmää olisi tarkasteltava uudelleen nykyisessä talouden toimintaympäristössä ja että sen olisi rakennuttava nykyisestä järjestelmästä saaduille kokemuksille, oltava täysin perussopimusten mukainen, perustuttava tosiseikkoihin ja oltava tulevaisuuteen suuntautunut;

26. katsoo, että unionin talouden ohjausjärjestelmää on tarkasteltava uudelleen, jotta velkasääntöjä voidaan yksinkertaistaa ja täytäntöönpanokelpoisuutta parantaa, ja että se on suunniteltava siten, että sillä tuetaan pitkän aikavälin talouskasvua asianmukaisin julkisin ja yksityisin investoinnein;

27. katsoo, että tarkistetussa talouden ohjausjärjestelmässä olisi pohdittava, kuinka voidaan varmistaa valtionvelan maakohtaisen vähentämisen tahti, jolla turvataan julkisen talouden pitkän aikavälin kestävyys sekä kestävä ja osallistava kasvu; kehottaa ottamaan velkatavoitteissa huomioon talouden uuden todellisuuden ja maakohtaiset haasteet;

28. katsoo, että euroalueen turvallinen sijoitusväline lisäisi rahoitusvakautta, parantaisi rahapolitiikan välittymistä ja edistäisi euron kansainvälisen aseman vahvistamista;

29. on tietoinen siitä, että erittäin suuret julkisen talouden alijäämät vuosina 2020 ja 2021 sekä BKT:n nimellinen menetykset näkyvät julkisen talouden velkasuhteissa;

30. toteaa alhaisen korkotason vähentävän finanssipolitiikkaan kohdistuvaa painetta, sillä se pienentää valtionvelan hoitokustannuksia; vaatii, että valtionvelan keskipitkän aikavälin kestävyyttä analysoitaessa on otettava asianmukaisesti huomioon alhaisten korkojen, korkotason mahdollisen muutoksen ja mahdollisten tulevien rahapolitiittisten toimien vaikutukset; panee merkille, että jäsenvaltioiden riskipreemiot saattavat kasvaa, etenkin jos niillä on paljon velkaa tai niiden velka kasvaa, ja että tämä voi lisätä finanssipolitiikkaan ja talouteen kohdistuvaa painetta;

31. korostaa, että velanhoitokustannukset pysyvät lähitulevaisuudessa todennäköisesti alhaisina, koska suurella osuudella velkataakasta on pitkä maturiteetti ja joukkovelkakirjalainoilla on toisinaan negatiivinen tuotto, ja että korkojen ja talouskasvun suotuisa suhde saattavat tasoittaa perusalijäämiä; korostaa, että velanhoitokustannusten suotuisa nykytila voi muuttua suhteellisen nopeasti, kun taas valtionvelkakannan kestävä vähentäminen vie huomattavasti enemmän aikaa; katsoo, että alhaisista velanhoitokustannuksista saatava hyöty tarjoaa tilaisuuden pitää yllä korkeaa velkatasoa ja vähentää sitä vähitellen kestäväälle tasolle, vauhdittaa potentiaalista kasvua ja lisätä talouden palautumiskykyä;

32. huomauttaa, että jäsenvaltioiden epäsymmetristen kasvulukujen taustalla on rakenteellisia ongelmia; katsoo, että kasvu ei ole ainoa tavoite, koska ihmisten hyväksi toimivan talouden aikaansaaminen ja vihreän kehityksen ohjelman ja Pariisin sopimuksen tavoitteiden saavuttaminen edellyttävät kohdennettua toimintapolitiittista tukea, finanssipoliittiset toimet mukaan luettuina;

Torstai 8. heinäkuuta 2021

33. muistuttaa uudistusten ohella kasvua edistävän politiikan sekä kasvupotentiaalin lisäämiseen, EU:n vihreään ja digitaaliseen siirtymään liittyvien tavoitteiden saavuttamiseen sekä kasvupotentiaalin, kilpailukyvyyn ja tuottavuuden lisäämiseen ja sisämarkkinoiden vauhdittamiseen tähtäävien kestävien yksityisten ja julkisten investointien tärkeydestä; palauttaa mieleen, että tulevaisuuteen suuntautuvilla investoinneilla ja menoilla on myönteisiä heijastusvaikutuksia keskipitkän ja pitkän aikavälin velkakestävyys; kehottaa jäsenvaltioita harjoittamaan kestävästä finanssipolitiikkaa ja säilyttämään samalla kansallisesti rahoitetut ja kasvua tukevat julkiset investoinnit;

34. kehottaa komissiota tekemään kattavan ja avoimen valtionvelan kestävyysanalyysin, jotta voidaan tukea poliittisten päättäjien päätöstä vahvistaa asianmukainen, selkeä ja läpinäkyvä maakohtainen sopeuttamisura; korostaa innovatiivisten välineiden ja teknikoiden, kuten stressitestien ja stokastisten analyysien käyttöä, jotta voidaan ottaa paremmin huomioon julkisen velan kehitykseen kohdistuvat riskit, kuten koron ja BKT:n kasvuvauhdin erotus, velan koostumus, väestökehitys ja kestävyys, sekä julkisten menojen laatu;

EU:n finanssipolitiikan koordinoitikehys

35. kehottaa komissiota pohtimaan uudelleentarkasteluprosessin aikana finanssipolitiikan roolia Euroopan taloudessa puuttuttaessa EU:n finanssipoliittisessa kehityksessä jo ennen pandemian puhkeamista havaittuihin puutteisiin ⁽²⁹⁾ ja myös pandemian seurausten kannalta;

36. kehottaa komissiota arvioimaan, kuinka voidaan edistää julkisen talouden kestävyttä ja suhdanteita tasaavia sääntöjä, ja harkitsemaan kehityksen yksinkertaistamista ja komission itsenäisyyden parantamista sääntöjen täytäntöönpanossa vastuullisemmassa kehityksessä, johon liittyy suurempi omavastuullisuus; kehottaa lisäksi ottamaan käyttöön hyvin määriteltäviä ja avoimesti käynnistettyjä joustomekanismeja aina, kun jousto on hyvin perusteltu siten, että se lisää vaikuttavuutta ja uskottavuutta; korostaa sellaisen kehityksen merkitystä, jolla varmistetaan finanssipolitiikan koordinointi ja jossa otetaan huomioon taloudessa ja rahoitusoloissa tapahtuvat muutokset sekä jäsenvaltioiden erityispiirteet ja poliittiset tavoitteet; katsoo lisäksi, että EU:n finanssipolitiikan koordinoitikehityksen olisi mahdollistettava EU:n pitkän aikavälin kestävä ja osallistavan kasvun edistäminen siten, että säilytetään velkakestävyteen liittyviä riskejä koskevat suojaotoimet;

37. panee merkille EFB:n ehdotuksen, jonka mukaan EU:n finanssipoliittista kehystä olisi uudistettava niin, että se perustuu kolmeen periaatteeseen: i) velka-ankkuri – velkasuhdetta koskeva tavoite ja siihen tähtäävä maakohtainen aleneva sopeuttamisura, ii) yksi ainoa julkisen talouden kehitystä kuvaava indikaattori – menoja koskeva sääntö maille, joiden velka ylittää velkasuhdetta koskevan tavoitteen, ja iii) yleinen poikkeuslauseke, jota tuetaan riippumattomaan analyysiin ja neuvoihin perustuvalla lausunnolla;

38. huomauttaa, että tarvitaan realistinen ja avoimesti määritelty maakohtainen velan sopeuttamisura, jotta se vastaisi paremmin maiden realiteetteja ja kuvastaisi jäsenvaltioiden velkakestävyysastetta;

39. katsoo, että EFB:n ehdotuksen mukaisesti menosääntö, jossa nimellisille julkisille menoille asetetaan yläraja ⁽³⁰⁾, kun maan julkinen velka ylittää tietyn kynnyksarvon, voi tarjota EU:ssa avoimemmat finanssipoliittiset säännöt; toteaa, että menojen ylärajan kasvu riippuisi odotetusta potentiaalisesta tuotannon kasvusta, odotetusta inflaatiosta ja siitä, kuinka kaukana ollaan velka-ankkurista; panee merkille, että velanhoitokustannuksia ja työttömyysetuusmaksuja (muuttumattomina) ei oteta huomioon ja että menojen kasvua mukautetaan valtion tulojen (eli välittömien ja välillisten verojen) päätösperäisten muutosten vaikutukseen;

⁽²⁹⁾ Euroopan finanssipoliittinen komitea (2018), vuosikertomus 2018, syyskuu, ja Euroopan finanssipoliittinen komitea (2020), vuosikertomus 2020, syyskuu.

⁽³⁰⁾ Enimmäismäärä vahvistettaisiin 3–5 vuodeksi, ja se riippuisi odotetusta potentiaalisesta tuotannon kasvusta, odotetusta inflaatiosta ja siitä, kuinka kaukana ollaan velka-ankkurista.

Torstai 8. heinäkuuta 2021

40. toteaa, että maakohtaisella uralla, josta jäsenvaltiot ottavat vastuun, lisätään uskottavuutta ja parannetaan sitä, kuinka jäsenvaltiot noudattavat sääntöjä; toteaa lisäksi, että maakohtaisen uran olisi perustuttava avoimeen ja kattavaan taloudelliseen analyysiin ja jäsenvaltioiden ja komission talouspolitiikan EU-ohjausjakson yhteydessä käymään keskusteluun, jossa voitaisiin tarvittaessa kuulla EFB:tä ja kansallisia riippumattomia finanssipolitiikan instituutioita;

41. korostaa, että menosäännöillä on sisäänrakennettuja automaattisen vakauttamisen ominaisuuksia⁽³¹⁾; huomauttaa, että menosäännöt ovat osoittautuneet vaikuttavammiksi finanssipolitiikan myötäsyklisten taipumusten vähentämisessä⁽³²⁾; korostaa automaattisten vakauttajien merkitystä kasvavan epävarmuuden edessä; panee lisäksi merkille EFB:n suosituksen perustaa kompensoitotili, johon ohjataan poikkeamat suunnitellusta nettomääräisten perusmenojen kasvusta;

42. huomauttaa, että talouden ohjausjärjestelmän ytimessä olevien mittareiden on oltava helposti havaittavia ja poliittisten päätöksentekijöiden hallittavissa, jotta lisätään avoimuutta ja ymmärrettävyyttä sekä poliittisille päättäjille että yleisölle; toteaa, että tuotantokuiluanalyysin kaltaiset käsitteet eivät täytä näitä kriteerejä; korostaa, että kriisin jälkeisenä aikana tuotantokuiluun liittyvä epävarmuus on vielä suurempaa kuin aiemmin; toteaa, että koska tuotannon potentiaalinen kasvu ei ole havaittavissa ja siitä voi esittää vain arvioita, tehtävät tarkistukset koskenevat pikemminkin tuotantokuilua;

43. ehdottaa EFB:n tavoin, että ennakoimattoman talouskehityksen tapauksessa komissio suosittelee yleistä poikkeuslauseketta ja neuvosto tekee siitä päätöksen ja että sen tukena voi olla riippumattomaan ja hyvin määriteltyyn taloudelliseen analyysiin perustuva lausunto, jotta voidaan vähentää monimutkaisuutta ja säilyttää toimintakyky ennakoimattomissa olosuhteissa; korostaa kuitenkin, että jos tähän osallistuu riippumaton elin, sen kokoonpanoa on selvennettävä edelleen, jotta varmistetaan sääntöjen arvioinnin objektiivisuus, millä taattaisiin elimen riippumattomuus ja varmistettaisiin, että prosessi ei viivästy;

44. korostaa, että kun julkiseen talouteen kohdistuu paineita, on tapana leikata julkisia investointeja; toteaa, että EU:n nykyiset taloudelliset, sosiaaliset ja ympäristöön liittyvät haasteet edellyttävät kohdennettuja toimia, jotka liittyvät erityisesti sosiaaliseen palautumiskykyyn, ilmastonmuutokseen ja digitalisaatioon; korostaa EU:n talouden ohjausjärjestelmän merkitystä, sillä sen ansiosta hallitukset voivat suojella julkisia investointeja vaarantamatta velkakestävyttä; korostaa, että julkisen talouden laadun parantamiseksi on toteutettava lisätoimia; kehottaa painottamaan uudistetussa kehyksessä enemmän julkisen velan laatua; korostaa, että julkisen talouden laatu parantaa maan pitkän aikavälin velkakestävyttä ja lisää pitkän aikavälin kasvupotentiaalia;

45. korostaa EFB:n lausuntoa, jonka mukaan tietyt selvästi rajatut, kestävät, kasvua edistävät menot jätettäisiin nettomääräisten perusmenojen kasvun ylärajan ulkopuolelle;

46. korostaa, että valtioiden tulot ovat tärkeä osa julkisen talouden kestävyttä ja että niiden vakaus voi auttaa varmistamaan valtionvelan vähentämistä koskevan uskottavan strategian; kehottaa jäsenvaltioita ryhtymään toimiin veropetosten, veronkierron ja verovilpin sekä rahanpesun torjumiseksi edelleen; toteaa jälleen, että jäsenvaltioiden tällä alalla toteuttamat tehokkaat toimet luovat luottamusta julkisen talouden ohjaukseen; toteaa, että on varmistettava vastuullinen menopolitiikka, jotta vältetään verojen korotuspaineet;

47. toteaa, että EFB on kannattanut voimakkaasti sellaisen yhteisen rahoituskapasiteetin käyttöönottoa EU:n tasolla, joka kannustaisi noudattamaan paremmin EU:n finanssipoliittisia sääntöjä; panee lisäksi merkille, että muut instituutiot, kuten IMF ja EKP, ovat yhtyneet tähän lausuntoon;

⁽³¹⁾ EFB:n EU:n finanssipoliittisia sääntöjä koskeva arvio, jossa pääpaino oli talouspolitiikan ohjauspakettia (six-pack) ja budjettikuripakettia (two-pack) koskevassa lainsäädännössä: nettomääräisten perusmenojen enimmäismäärällä on sisäänrakennettu automaattinen vakauttava ominaisuus: kun toteutunut tuotos kasvaa potentiaalisen tuotoksen suuntauksen tasoa hitaammin, nettomääräisten perusmenojen kasvu ylittää viimeksi mainitun samalla, kun menojen ja BKT:n suhteen kasvu auttaa vakauttamaan taloutta, ja päinvastoin, kun toteutunut BKT kasvaa suuntausta nopeammin, nettomääräiset menot pienenevät suhteessa BKT:hen.

⁽³²⁾ Manescu, C., Bova, E. (2021), Effectiveness of national expenditure rules: Evidence from EU member states.

Torstai 8. heinäkuuta 2021

48. pitää Next Generation EU- ja SURE-aloitteita myönteisinä; korostaa, että Next Generation EU -välinettä rahoitetaan laskemalla liikkeeseen velkakirjoja, jotka taataan EU:n talousarviosta; korostaa, että EU:n liikkeeseen laskemat velkakirjat⁽³³⁾ tarjoavat uusia eurooppalaisia korkealaatuisia ja turvallisia omaisuuseriä; kehottaa komissiota hyödyntämään kattavasti elpymispaketin ja SURE-tukivälineen mahdollisuuksia parantaa jäsenvaltioiden välistä lähentymistä, edistää EU:n politiikkoja ja vähentää EU:n haavoittuvuutta talouden häiriöille; panee merkille, että nykyiset Next Generation EU -väline ja SURE-tukiväline on suunniteltu tilapäisiksi, ja korostaa, että on tärkeää laatia avoin takaisinmaksusuunnitelma Next Generation EU -välineen ja SURE-tukivälineen joukkolainoista syntyvälle velalle;

Makrotalouden epätasapainon seuranta

49. korostaa makrotalouden epätasapainoa koskevan menettelyn merkitystä pyrittäessä havaitsemaan, estämään ja korjaamaan makrotalouden epätasapainoa EU:ssa; panee merkille Euroopan tilintarkastustuomioistuimen⁽³⁴⁾ havainnot, joiden mukaan makrotalouden epätasapainoa koskeva menettely on yleisesti ottaen hyvin suunniteltu mutta sen potentiaalia ei ole hyödynnetty kokonaisuudessaan siten, että epätasapainon vaikuttava ennaltaehkäiseminen ja korjaaminen varmistettaisiin; panee lisäksi merkille, että sellaisten jäsenvaltioiden luokittelu, joissa on epätasapainoa, ei ole avointa, yleinen tietoisuus menettelystä ja sen vaikutuksista on puutteellista eikä suosituksilla edistetä riittävästi politiikkatoimia, joilla puututaan tällaiseen epätasapainoon, etenkin euroalueella;

50. kehottaa käyttämään vaikuttavammin varoituskoneistia koskevaa kertomusta mutta panee samalla merkille komission makrotalouden epätasapainoa koskevan menettelyn tulostauluun tekemän uusimman teknisen tarkistuksen ja suhtautuu myönteisesti kertomuksen perustana olevaan yksityiskohtaiseen ja kattavaan analyysiin; vaatii, että makrotalouden epätasapainoa koskevan menettelyn tulostaulu kohdennetaan ja mukautetaan merkityksellisiin indikaattoreihin ja kynnysarvoihin, joilla voidaan määrittää paremmin epätasapaino euroalueella, ja että se on dataan perustuva ja avoin; muistuttaa, että maakohtaiset suositukset ovat jäsenvaltioille osoitettuja ennakoivia ohjeita; katsoo, että väljien suositusten noudattamista on kyettävä parantamaan ja makrotalouden epätasapainoa koskevan menettelyn kannalta merkityksellisissä maakohtaisissa suosituksissa olisi keskityttävä politiikkatoimiin, joilla voi olla suora vaikutus epätasapainoon, ja niiden olisi oltava tapauksen mukaan johdonmukaisia euroalueen suositusten kanssa;

51. katsoo, että makrotalouden epätasapainoa koskevan menettelyn ja vakaus- ja kasvusopimuksen välisen vuorovaikutuksen selkeys ja johdonmukaisuus ovat avainasemassa varmistettaessa, että niiden tavoitteet saavutetaan;

52. kannattaa tässä yhteydessä EFB:n ehdotuksia ottaa huomioon makrotalouden epätasapainoa koskevasta menettelystä saatavat huomiot määritettäessä edellä mainittua menoaikaa ja toteaa, että tässä yhteydessä yhteisen sopimuksen perusteella mailla, joilla on suuri vaihtotaseen alijäämä, menotavoitteiden yläraja olisi alhaisempi, kun taas mailla, joilla on liiallinen ulkoinen ylijäämä, menojen kasvuvauhdin raja olisi korkeampi;

53. kehottaa lisäämään makrotason vakauden valvonnasta vastaavien viranomaisten osallistumista, jotta makrotalouden epätasapaino havaitaan paremmin makrotason vakauden näkökulmasta, ja kansallisten tuottavuusneuvostojen osallistumista, jotta voidaan lisätä yhteisymmärrystä makrotalouden kehityksestä makrotalouden epätasapainoa koskevassa menettelyssä;

Talouden ohjaus

54. korostaa EU:n institutionaalisen kehyksen ja yhteisömenetelmän merkitystä sääntöjen asettamisessa ja vaikuttavassa täytäntöönpanon valvonnassa ja vahvan poliittisen omavastuullisuuden ja vastuuvollisuuden turvaamisessa ja vahvistamisessa ja korostaa, että heikko poliittinen omavastuullisuus tai vastuuvollisuus kansallisella tasolla pahentaa noudattamatta jättämistä;

55. korostaa, että talouden ohjausjärjestelmän demokraattista oikeutusta, vastuuvollisuutta ja valvontaa on vahvistettava; katsoo, että omavastuullisuuden parantamiseksi vastuut on jaettava sillä tasolla, jolla päätökset tehdään tai pannaan täytäntöön, ja kansallisten parlamenttien on valvottava kansallisia hallituksia ja Euroopan parlamentin on valvottava unionin toimeenpanevia elimiä; korostaa sen vuoksi toimielinten roolia ja painottaa, että on tärkeää varmistaa vastuiden asianmukainen tasapaino eri toimielinten välillä EU:n finanssipoliittisen talouden ohjausjärjestelmän täytäntöönpanossa;

⁽³³⁾ Next Generation EU -välineen ja SURE-tukivälineen joukkovelkakirjat.

⁽³⁴⁾ Erityiskertomus nro 03/2018: Makrotalouden epätasapainoa koskevan menettelyn (MIP) tarkastus, Euroopan tilintarkastustuomioistuin.

Torstai 8. heinäkuuta 2021

56. palauttaa mieliin, että EU-ohjausjakso on vakiintunut kehys, jolla koordinoidaan budjetti-, talous-, sosiaali- ja työllisyyspolitiikkaa koko Euroopan unionissa ja tuetaan EU:n pitkäaikaisia kestävän kasvun, kestävän julkisen talouden ja ylöspäin tapahtuvan lähentymisen tavoitteita; panee merkille, että ohjausjaksoa on sen käyttöönoton jälkeen laajennettu siten, että se kattaa muun muassa rahoitusalaan ja verotukseen liittyvät kysymykset sekä YK:n kestävän kehityksen tavoitteet; toteaa, että taloudellisen ja sosiaalisen palautumiskyvyn lisäämiseksi entisestään EU:n on noudatettava Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin periaatteita; muistuttaa, että kestävän kasvun edistäminen tarkoittaa sellaisen finanssipolitiikan edistämistä, jolla pyritään saavuttamaan keskipitkällä aikavälillä maltillisella tasolla oleva julkisen talouden rahoitusasema ja varmistamaan julkisen talouden kestävyys, edistämään sosiaalisesti oikeudenmukaisia rakenneuudistuksia, lisäämään investointeja kasvupotentiaalin lisäämiseksi ja tukemaan osallistavaa siirtymää kestäväan ja digitaaliseen talouteen; korostaa, että on tärkeää lisätä työllisyys- ja sosiaalialioista vastaavien ministerien ja valtiovarainministerien välistä yhteistyötä politiikan koordinoinnissa erityisesti euroalueella; panee merkille, että EU-ohjausjakson käsite otettiin käyttöön asetuksella (EU) N:o 1175/2011, joka on osa EU:n talouden ohjausjärjestelmän uudelleentarkastelua, ja pitää myönteisinä komission ehdotuksia ohjausjakson parantamisesta;

57. huomauttaa, että omavastuullisuuden puuttuminen on EU-ohjausjakson suurimpia puutteita; toteaa, että tämän kehyksen rakenteeseen on sisällyttävä EU:n tason pitkän aikavälin tavoitteita ja ohjeita, joilla koordinoidaan toimintavaihtoehtoja, joissa otetaan asianmukaisesti huomioon kansalliset tarpeet ja painopisteet, joita tuetaan EU:n ja kansallisten toimielinten ja sidosryhmien välisellä avoimella ja osallistavalla poliittisella vuoropuhelua; katsoo, että elpymis- ja palautumistukivälineen hallintorakenteesta saadut kokemukset tarjoavat erinomaisen tilaisuuden, jota voidaan käyttää kansallisen omavastuullisuuden, EU:n strategisten tavoitteiden edistämisen, kestävän kasvun ja maakohtaisten suositusten aloilla;

58. kehottaa ottamaan Euroopan parlamentin asianmukaisesti mukaan EU-ohjausjakson prosessiin; korostaa, että on tärkeää käydä kattavaa keskustelua, jossa määritellään yleiset tavoitteet ja ohjeet;

59. palauttaa mieliin, että paremmasta lainsäädännöstä tehdyssä sopimuksessa muistutetaan, että lainsäädäntövallan käyttäjinä Euroopan parlamentti ja neuvosto käyttävät toimivaltaansa tasavertaisesti ja että komission on siksi kohdeltava niitä tasa-arvoisesti, ja korostetaan kansallisten parlamenttien merkitystä ja vastuuta; muistuttaa, että SEUT 121 ja 126 artiklan mukaan Euroopan parlamentti ei voi valvoa tai muuttaa talouspolitiikan EU-ohjausjakson yhteydessä annettuja neuvoston suosituksia;

60. vaatii tiukempaa demokraattista valvontaa EU:n tasolla ja kansallisella tasolla, jotta kansalliset hallitukset voidaan saattaa vastuuseen; painottaa, että kansallisen poliittisen omavastuullisuuden tai vastuuvollisuuden vahvistaminen auttaa parantamaan sääntöjen noudattamista; kehottaa kehittämään edelleen parlamenttien välistä yhteistyötä, myös finanssipoliittisen sopimuksen 13 artiklassa tarkoitettua parlamenttien välistä kokousta, jotta voidaan tarvittaessa käydä oikea-aikaisesti tärkeitä keskusteluja;

61. pitää tärkeänä EU:n makrotaloudellista vuoropuhelua, jotta voidaan lisätä omavastuullisuutta ja parantaa politiikan koordinoitua, ja kehottaa siksi elvyttämään niitä euroalueella ja kansallisella tasolla hallituksen, työnantajajärjestöjen ja ammattiliittojen edustajien kanssa käytävällä vuoropuhelulla ja harkitsemaan kummallakin tasolla näkemysten vaihtoa keskuspankkien kanssa;

62. muistuttaa, että lainsäädännön mukaan Euroopan parlamentin asiasta vastaava valiokunta voi kutsua kyseisen valiokunnan kuultavaksi neuvoston puheenjohtajan, komission edustajan ja tarvittaessa Eurooppa-neuvoston tai euroryhmän puheenjohtajan sekä talouden ohjausjärjestelmään liittyvien erityiskysymysten yhteydessä jäsenvaltioiden edustajia;

63. korostaa Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin täytäntöönpanon ja ympäristötavoitteiden saavuttamisen merkitystä ilmasto- ja ympäristö- ja kestävä kehitys koskevien EU:n sitoumusten mukaisesti; kehottaa komissiota ja Eurooppa-neuvostoa ottamaan nämä sitoumukset kiireellisesti huomioon unionin talouden ohjausjärjestelmässä; kehottaa ottamaan Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin sosiaali-indikaattoreiden tulostaulun kaikilta osin huomioon, kun valvotaan jäsenvaltioiden tuloksellisuutta Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin periaatteiden suhteen; panee merkille komission aloitteen vahvistaa, että tarkistettu sosiaali-indikaattoreiden tulostaulu on osa politiikan koordinoitikehystä EU-ohjausjakson yhteydessä; panee merkille, että EU:n johtajat suhtautuivat myönteisesti eurooppalaisten työmarkkinaosapuolten yhteiseen ehdotukseen vaihtoehtoisista indikaattoreista, joilla mitataan taloudellista, sosiaalista ja ympäristöön liittyvää edistystä ja täydennetään BKT:tä osallistavaa ja kestävä kasvua koskevana hyvinvoinnin mittarina; kehottaa ottamaan tulostaulut paremmin huomioon toimintapoliittisissa suosituksissa;

Torstai 8. heinäkuuta 2021

64. katsoo, että kansallisten finanssipolitiikkojen mukauttamisen EU:n Pariisin sopimuksen mukaisiin sitoumuksiin olisi oltava ensisijainen tavoite ja että vuoden 2020 vuotuisessa kestävä kasvun strategiassa määrätyn kilpailukykyisen kestävyuden ja sen neljän toimintalinjan olisi edelleen oltava EU:n pitkän aikavälin kasvustrategian yleisiä painopisteitä Euroopan vihreän kehityksen ohjelman mukaisesti; toteaa, että ilmasto aiheuttaa todellisia ja vakavia riskejä jäsenvaltioiden finanssipolitiikan kestävyydelle;
65. on yhtä mieltä tilintarkastustuomioistuimen kanssa siitä, että EU-ohjausjakson maakohtaiset suositukset on suunniteltava ja pantava täytäntöön paremmin⁽³⁵⁾; ehdottaa, että toimintapoliittiset suositukset kohdennetaan paremmin lyhyen ja pitkän aikavälin maakohtaisiin politiikkatavoitteisiin;
66. suhtautuu myönteisesti riippumattomien finanssipolitiikan instituutioiden roolin merkittävään kohentamiseen kansallisessa talousarviomenettelyssä, sillä se lisää finanssipolitiikan avoimuutta ja vastuuvollisuutta seurannan ja riippumattomien analyysien avulla; kehottaa jäsenvaltioita varmistamaan, että riippumattomat finanssipolitiikan instituutiot täyttävät toimeksiantojensa ja tehtäviensä hoitamisen edellytykset, ja korostaa, että on tärkeää varmistaa näiden instituutioiden vastuuvollisuus Euroopan parlamentille ja kansallisille parlamenteille tapauksen mukaan;
67. korostaa, että täytäntöönpanon valvonnan parantamiseksi kunkin jäsenvaltion olisi pyrittävä sitoutumaan vahvasti talouspoliittisiin suosituksiin ja että tässä yhteydessä olisi pyrittävä löytämään oikea tasapaino vertaistuen ja vertaispaineen sekä taloudellisten kannustimien ja pidäkkeiden välillä;
68. panee tyytyväisenä merkille Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission hyväksymän toimielinten välisen sopimuksen uusista omista varoista, mukaan lukien etenemissuunnitelma uusien omien varojen käyttöönottamiseksi;
69. kehottaa komissiota pohtimaan edelleen makrotalouden sopeutusohjelmien suunnittelua ja täytäntöönpanoa ja etenkin tarvetta lisätä entisestään päätöksentekoprosessin avoimuutta, omavastuullisuutta ja demokraattista vastuuvollisuutta siten, että sidosryhmät ja Euroopan parlamentti osallistuvat siihen asianmukaisesti; muistuttaa tässä yhteydessä komissiota ja neuvostoa täysistunnon hyväksymästään kannasta asetukseen (EU) N:o 472/2013;
70. toteaa, että kun makrotalouden sopeutusohjelma lopetetaan, jäsenvaltio kuuluu myös tehostetun valvonnan piiriin EU-ohjausjakson puitteissa ja että tarvittaessa voidaan tehdä perusteellisia tarkasteluja;
71. muistuttaa, että euroryhmä ja eurohuippukokous ovat talous- ja raha-asioita käsittelevän neuvoston (Ecofin) epävirallisia keskustelufoorumeita; kehottaa jäsenvaltioita toimimaan yhteisökehyksen puitteissa ja varmistamaan Euroopan parlamentin roolin toisena lainsäätäjänä ja sen oikeuden demokraattiseen valvontaan;
72. kehottaa soveltamaan euroryhmään menettelysääntöjä, joilla lisätään päätöksenteon avoimuutta ja vastuuvollisuutta; kehottaa luomaan euroryhmän ja Euroopan parlamentin välille yhteisymmärryksen siitä, kuinka nämä tavoitteet voitaisiin parhaiten saavuttaa; korostaa sellaisten mekanismien merkitystä, joiden avulla euroalueeseen kuulumattomat jäsenvaltiot voivat tarvittaessa osallistua keskusteluun;
73. korostaa, että EU:n talouden ohjausjärjestelmää koskevan päätöksentekokehyksen on kuuluttava yhteisömenetelmän piiriin;
74. korostaa, että Euroopan tulevaisuutta käsittelevän konferenssin yhteydessä on tärkeää keskustella talouden ohjausjärjestelmästä kansalaisten, kansalaisjärjestöjen ja työmarkkinaosapuolten sekä erilaisten sidosryhmien kanssa unionin ja jäsenvaltioiden sekä alueellisella ja paikallisella tasolla; pitää tässä yhteydessä Euroopan tulevaisuutta käsittelevää konferenssia mahdollisena foorumina, jolla voidaan pohtia demokraattisen oikeutuksen vahvistamista siten, että Euroopan parlamentti osallistuu laajemmin sellaisen julkisen ja demokraattisen foorumin tarjoamiseen, jolla määritellään ja pannaan täytäntöön talouspolitiikan koordinaointia koskevia EU:n yhteisiä sääntöjä;

o

o o

75. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle, komissiolle, euroryhmälle, alueiden komitealle ja Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle sekä jäsenvaltioiden hallituksille ja parlamenteille.

⁽³⁵⁾ Euroopan tilintarkastustuomioistuin.